

Uchwała Nr ³¹⁶...../2025
Zarządu Powiatu Mogileńskiego
z dnia 4 grudnia 2025 r.

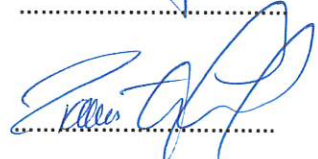
w sprawie sporządzenia sprawozdania z realizacji *Programu opieki nad zabytkami Powiatu Mogileńskiego na lata 2023-2026*, za lata 2023-2024

Na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 7 i art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 107 z późn. zm.) oraz art. 87 ust. 5 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1292)

Zarząd Powiatu Mogileńskiego
uchwala, co następuje:

- § 1. Sporządza się sprawozdanie z realizacji ***Programu opieki nad zabytkami Powiatu Mogileńskiego na lata 2023-2026*** za lata 2023-2024, stanowiące załącznik do niniejszej uchwały.
- § 2. Sprawozdanie, o którym mowa w § 1 przedstawia się Radzie Powiatu Mogileńskiego.
- § 3. Wykonanie uchwały powierza się Staroście Mogileńskiemu.
- § 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Podpisy członków Zarządu:

1. Krześciński Tomasz
2. Owsieńska Edyta
3. Łaganowski Jerzy
4. Jankowski Paweł
5. Lisiecki Mateusz

Uzasadnienie

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami samorząd powiatowy posiada ustawowy obowiązek sporządzania powiatowego programu opieki nad zabytkami. Zgodnie z art. 87 ust. 5 ww. ustawy Zarząd Powiatu sporządza co 2 lata sprawozdanie z realizacji Programu opieki nad zabytkami, które przedstawia Radzie Powiatu.

PRZEWODNICZĄCY ZARZĄDU
[Podpis]
Dariusz Krzesiński

SPRAWOZDANIE
Z REALIZACJI
W LATACH 2023-2024

PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI
POWIATU MOGILEŃSKIEGO
NA LATA 2023-2026

1. Wprowadzenie

Program opieki nad zabytkami Powiatu Mogileńskiego na lata 2023-2026 został opracowany celem realizacji zapisów art. 87 ust. 3 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1292). **Program** przyjęty został Uchwałą nr LVII/368/2023 Rady Powiatu Mogileńskiego z dnia 29 września 2023 r. po uzyskaniu pozytywnej opinii Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Program określa zasadnicze kierunki zadań i stanowi formalną podstawę działań Powiatu Mogileńskiego w zakresie ochrony zabytków, dbania o utrzymanie ich w należyтым stanie oraz opieki nad dziedzictwem kulturowym powiatu. Głównym celem opracowania programu jest rozwój powiatu poprzez dążenie do poprawy stanu zachowania zabytków, eksponowanie walorów krajobrazu kulturowego powiatu, także zwiększenie znaczenia zabytków w życiu społecznym, gospodarczym i edukacyjnym oraz podejmowanie inicjatyw sprzyjających opiece nad zabytkami czy działań zwiększających atrakcyjność zabytków znajdujących się na terenie powiatu.

Realizując ustawowy obowiązek wynikający z art. 87 ust. 5 ww. ustawy Zarząd Powiatu co dwa lata sporządza sprawozdanie z realizacji Programu i przedstawia je Radzie Powiatu.

Niniejsze sprawozdanie obejmuje **lata 2023 – 2024**.

W sprawozdaniu ujęto działania podejmowane w celu ochrony dziedzictwa kulturowego, wynikające z przyjętych w Programie głównych celów strategicznych, którymi są m.in:

- zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania w tym rewaloryzacja dziedzictwa kulturowego powiatu;
- wyeksponowanie poszczególnych zabytków oraz walorów krajobrazu kulturowego;
- podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych oraz wspieranie inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków finansowych na opiekę nad zabytkami.

Realizacja kierunków Programu wymaga współdziałania a niniejsze sprawozdanie jest doskonałym odzwierciedleniem współpracy jednostek samorządu terytorialnego z instytucjami i organizacjami pozarządowymi, właścicielami i użytkownikami obiektów zabytkowych, służbami ochrony zabytków, z instytucjami kultury i innymi podmiotami mającymi w swoim obszarze działania dziedzictwo kulturowe.

Sprawozdanie przygotowane zostało na podstawie własnych danych, danych otrzymanych z gmin oraz z poszczególnych wydziałów Starostwa Powiatowego.

2. Realizacja celów programu w latach 2023-2024

W sprawozdaniu odniesiono się do następujących kierunków i działań Programu:

1. Ochrona i kształtowanie krajobrazu kulturowego powiatu.

- Podjęcie przez gminy Gminnych Programów opieki nad zabytkami oraz Gminnych Ewidencji Zabytków oraz współpraca w celu ich wykonania.

W okresie sprawozdawczym jedna gmina z terenu Powiatu Mogileńskiego przyjęła Program Opieki nad Zabytkami. Dnia 28 listopada 2024 r. Rada Miejska w Strzelnie Uchwałą nr VIII/70/2024 Rady Miejskiej w Strzelnie przyjęła „Program Opieki nad Zabytkami dla Miasta i Gminy Strzelno na lata 2024 – 2027”. Celem opracowania Programu jest dążenie do poprawy stanu zasobów lokalnego dziedzictwa kulturowego, a przez to zachowanie piękna krajobrazu kulturowego. Program ma pomóc w aktywnym zarządzaniu zasobem stanowiącym dziedzictwo kulturowe gminy Strzelno.

- Aktualizacja Planu ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych.

Corocznie w terminie do dnia 31 marca każdego roku, według stanu na dzień 31 grudnia roku poprzedniego, aktualizacji poddany jest Plan ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych.

2. Rewaloryzacja dziedzictwa kulturowego powiatu.

- Dofinansowania prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków lub gminnej ewidencji zabytków zgodnie z przyjętą przez Radę Powiatu Mogileńskiego uchwałą.

Zasady udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków lub gminnej ewidencji zabytków określone zostały szczegółowo w **Uchwale Nr XV/106/19 Rady Powiatu Mogileńskiego z dnia 20 grudnia 2019 r.** w sprawie określenia zasad udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków lub gminnej ewidencji zabytków, zmienionej uchwałą Nr V/37/24 Rady Powiatu Mogileńskiego z dnia 26 września 2024 r.

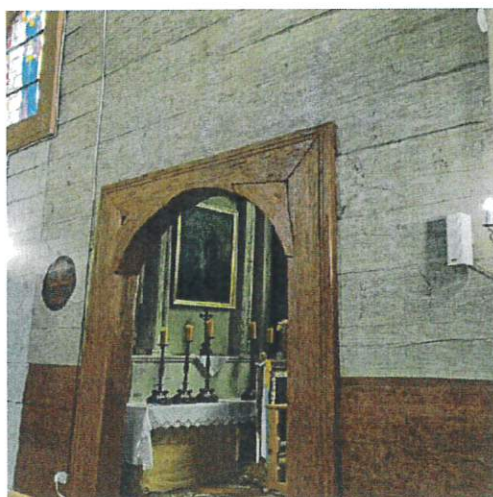
Wykaz udzielonych dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków lub gminnej ewidencji zabytków w ramach budżetu Powiatu Mogileńskiego w latach 2023-2024 przedstawia poniższe zestawienie:

Rok	Liczba wykonanych prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków lub gminnej ewidencji zabytków	Nazwa zadania	Dotacja z budżetu Powiatu Mogileńskiego /w zł/
2023	1 dotacja	„Wylatowo, drewniany kościół pw. Św. Ap. Piotra i Pawła, XVIII w., konserwacja wewnętrznej części ścian prezbiterium - etap III”	10 000,00
2024	1 dotacja	„Wymiana stolarki okiennej w budynku zabytkowego klasztoru w zespole pobenedyktyńskim w Mogilnie – II etap”	10 000,00
Łącznie:			20 000,00

Źródło: opracowanie własne

Ww. zadania obejmowały m.in.:

- 1) Zadanie pn. „Wylatowo, drewniany kościół pw. Św. Ap. Piotra i Pawła, XVIII w., konserwacja wewnętrznej części ścian prezbiterium - etap III”, wnioskodawca dotacji - Parafia Rzymskokatolicka p.w. Św. Ap. Piotra i Pawła w Wylatowie, w ramach zadania wykonano m.in.: konserwację ścian prezbiterium w tym usunięcie nawarstwień farb z wewnętrznych ścianach prezbiterium, uzupełnienia ubytków drewna belek oraz scalenie kolorystyczne ścian. Zadanie stanowi kontynuację dotychczasowych działań w celu ratowania i przywracania pierwotnych walorów estetycznych świątyni.

- 2) Zadanie pn. „Wymiana stolarki okiennej w budynku zabytkowego klasztoru w zespole pobenedyktyńskim w Mogilnie – II etap” wnioskodawca dotacji - Parafia Rzymskokatolicka p.w. Św. Jana Apostoła - KLASZTOR w Mogilnie, w ramach zadania wykonano m.in.: zdemontowanie starych zniszczonych okien drewnianych, zamontowanie nowych okien drewnianych, wykonanie obróbki zamontowanie okien.

- Dofinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków lub gminnej ewidencji zabytków w związku z wprowadzeniem **Rządowego Programu Odbudowy Zabytków**.

Zgodnie z Uchwałą nr 232/2022 Rady Ministrów z dnia 23 listopada 2022 r. w sprawie ustanowienia Rządowego Programu Odbudowy Zabytków, w tym w związku z Załącznikiem do Uchwały nr 232/2022 Rady Ministrów określającym Szczegółowe zasady i tryb udzielania dofinansowania w ramach Rządowego Programu Odbudowy Zabytków oraz Regulaminami Naboru Wniosków o dofinansowanie wydanymi przez Bank Gospodarstwa Krajowego w dwóch edycjach naboru wniosków przeprowadzonych w 2023 roku, aż pięć zadań spośród wskazanych przez Powiat Mogileński do dofinansowania znalazło się na liście inwestycji zatwierdzonej przez Prezesa Rady Ministrów. Zadania dofinansowane były ze środków Budżetu Państwa w ramach Rządowego Programu Odbudowy Zabytków oraz ze środków budżetu Powiatu Mogileńskiego.

Wykaz udzielonych dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków lub gminnej ewidencji zabytków w ramach Rządowego Programu Odbudowy Zabytków oraz w ramach budżetu Powiatu Mogileńskiego w latach 2023-2024 przedstawia poniższe zestawienie:

Rok	Liczba wykonanych prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytkach wpisanych do	Nazwa zadania	Dofinansowanych ze środków Budżetu Państwa w ramach Rządowego Programu Odbudowy Zabytków /w zł/	Dotacja z budżetu Powiatu Mogileńskiego /w zł/

	rejestru zabytków lub gminnej ewidencji zabytków			
2024	1 dotacja	„Wylatowo, drewniany kościół p.w. Św. Apostołów Piotra i Pawła, XVIII w., konserwacja wewnętrznej części ścian nawy północnej, nawy głównej oraz filarów”	369 952,25	7 550,05
	1 dotacja	„Remont dachu kościoła parafialnego w Niestronnie”	480 200,00	9 800,00
	1 dotacja	„Strzelce, kościół pw. Narodzenia NMP, prace ratunkowo- naprawcze dachu kościoła”	98 000,00	2 000,00
	1 dotacja	„Stodoły, kościół pw. Św. Wojciecha, prace ratunkowo- naprawcze elewacji kościoła”	98 000,00	2 000,00
	1 dotacja	„Wymiana pokrycia dachu wieży kościoła w m. Ostrowo wraz z wymianą więźby dachowej i stolarki okiennej oraz renowacja dzwonów”	392 000,00	8 000,00
łącznie:			1 438 152,25	29 350,05

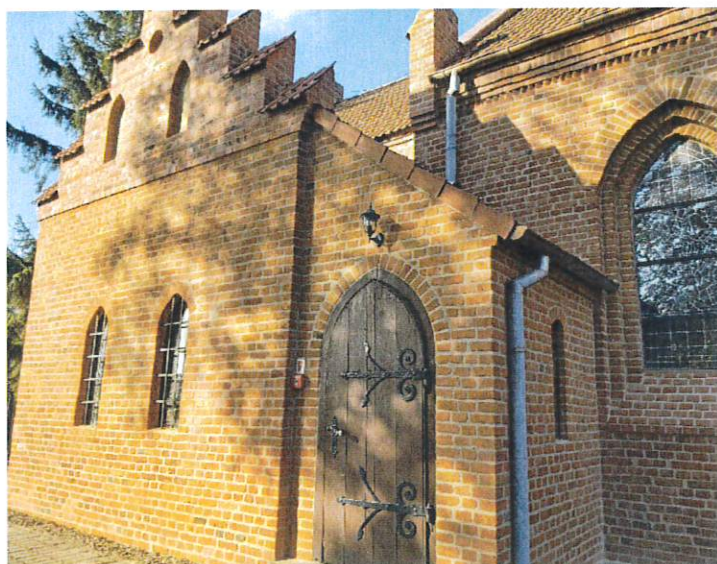
Źródło: opracowanie własne

Ww. zadania obejmowały m.in.:

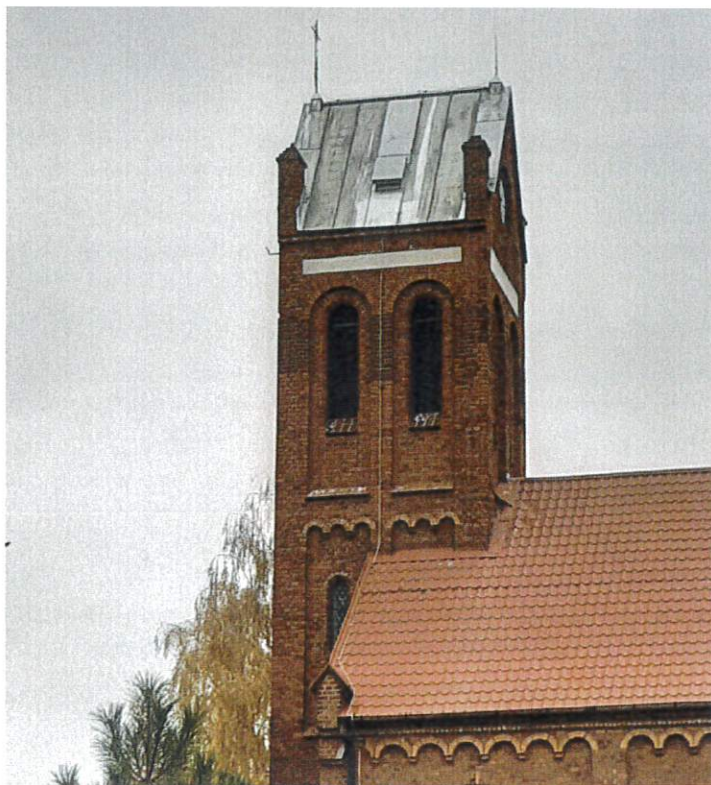
- 1) Zadanie pn. „Wylatowo, drewniany kościół p.w. Św. Apostołów Piotra i Pawła, XVIII w., konserwacja wewnętrznej części ścian nawy północnej, nawy głównej oraz filarów”. Beneficjent dotacji - Parafia Rzymskokatolicka p.w. Św. Ap. Piotra i Pawła w Wylatowie. W ramach dofinansowanego zadania przeprowadzone zostały prace konserwacyjne wewnętrznej części ścian nawy północnej, nawy głównej oraz filarów, w tym oczyszczenie powierzchni, usunięcie wtórnych nawarstwień, impregnacja, uzupełnienie ubytków, rekonstrukcja oryginalnych elementów snycerskich, reintegracja malarska.

- 2) Zadanie pn. „Stodoły, kościół pw. Św. Wojciecha, prace ratunkowo- naprawcze elewacji kościoła”. Beneficjent dotacji - Parafia Rzymskokatolicka p.w. Św. Wojciecha w Stodołach. W ramach dofinansowanego zadania przeprowadzone były prace konserwacyjne elewacji kościoła, w tym: oczyszczanie ścian, wykucie starych spoin na murach z cegły, mycie elewacji, szycie murów prętami ze stali nierdzewnej, uzupełnienie ubytków – flekowanie cegły, spionowanie murów z cegły zabytkowej.

- 3) Zadanie pn. „Wymiana pokrycia dachu wieży kościoła w m. Ostrowo wraz z wymianą więźby dachowej i stolarki okiennej oraz renowacja dzwonów”. Beneficjent dotacji - Parafia Rzymskokatolicka p.w. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Ostrowie. W ramach dofinansowanego zadania przeprowadzone były prace konserwacyjne w zakresie wymiany pokrycia dachowego wieży kościoła wraz z wymianą więźby dachowej wieży i wewnętrznych elementów konstrukcyjnych, wymiana stolarki okiennej oraz renowacja dzwonów.

- 4) Zadanie pn. „**Remont dachu kościoła parafialnego w Niestronnie**”. Beneficjent dotacji - Parafia Rzymskokatolicka p.w. Św. Michała Archaniola w Niestronnie. W ramach dofinansowanego zadania przeprowadzone były prace konserwatorskie, restauratorskie oraz roboty budowlane w zakresie zdjęcia starej dachówki ceramicznej, wymianie biologicznie zdegradowanych elementów więźby dachowej i oczyszczenia drewnianych elementów nośnych dachu, położenia drewnianej warstwy dachowej wraz z izolacją oraz położenia nowego pokrycia dachowego - gontu.

- 5) Zadanie pn. „Strzelce, kościół pw. Narodzenia NMP, prace ratunkowo-naprawcze dachu kościoła”. Beneficjent dotacji - Parafia Rzymskokatolicka p.w. Narodzenia Najświętszej Maryi Panny w Strzelcach. W ramach dofinansowanego zadania przeprowadzone były prace konserwatorskie w zakresie częściowego demontażu pokrycia dachu, naprawy więźby dachowej, wykonanie nowych elementów konstrukcji, wykonanie nowego deskowania, pokrycia dachów oraz wykonanie obróbek blacharskich.

- Udzielanie dotacji w ramach otwartego konkursu ofert na podstawie ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na realizację zadań publicznych przez podmioty nie zaliczone do sektora finansów publicznych i nie działające w celu osiągnięcia zysku w dziedzinach : Kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i dziedzictwa narodowego.

Corocznie w terminie nie później niż do dnia 31 maja każdego roku przedkładane jest sprawozdanie z realizacji Programu współpracy z organizacjami pozarządowymi, za rok poprzedni. W latach 2023-2024 dofinansowanych zostało 17 wniosków , na łączną kwotę 41 000,00 zł.

- Współpraca z organizacjami pozarządowymi, organizacjami turystycznymi, właścicielami obiektów zabytkowych, gminami, Kujawsko-Pomorskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków oraz innymi podmiotami w zakresie podnoszenia świadomości dotyczących konieczności zachowania dziedzictwa kulturowego.
- Uczestnictwo w szkoleniach, kursach, warsztatach itp. na temat ochrony dziedzictwa kulturowego.

W roku 2024 Powiat Mogileński przystąpił do grona interesariuszy projektu RELiHE – Religious heritage in rural areas (Dziedzictwo religijne na obszarach wiejskich) w ramach Programu INTERREG Europa (IE). Głównym celem projektu jest promowanie idei dziedzictwa religijnego jako zrównoważonego zasobu dla rozwoju obszarów wiejskich. Dziedzictwo religijne stanowi centralny element krajobrazu kulturowego Europy. Coraz

więcej obiektów sakralnych traci swoje pierwotne przeznaczenie. Często potencjał dziedzictwa religijnego jako siły napędowej rozwoju jest pomijany w projektowaniu przyszłych strategii ze względu na złożoność zarządzania. Rozwiązanie tej kwestii wymaga spójnego podejścia do ochrony i wykorzystania zarówno wartości materialnych, jak i niematerialnych. Zagadnienia projektu obejmują wiele obszarów, stąd konieczność nawiązania współpracy z podmiotami z terenu powiatu. Regionalna współpraca przyczyni się do wypracowania ciekawych i nowatorskich rozwiązań. Interesariusze swoją wiedzą i zaangażowaniem przyczynią się do rozwoju planowanych działań i sukcesu całego projektu. Udział Powiatu w projekcie jest bezkosztowy.

Mniej więcej co 6 miesięcy prowadzone są spotkania interesariuszy. Projekt zakłada również udział w wizytach studyjnych do partnerów projektu, co związane jest z wymianą doświadczeń między partnerami, zdobycie praktycznej wiedzy poprzez wymianę dobrych praktyk, wykorzystanie wypracowanego dokumentu do własnych potrzeb i przedsięwzięć.

Nadmienić należy również, iż partnerami projektu są: Politechnika Turyńska (Włochy), Agencja Rozwoju Regionalnego (Czechy), Województwo Kujawsko-Pomorskie, Prowincja Overijssel (Holandia), Prowincja Castellon (Hiszpania), Region Zemgale (Łotwa), Górny Palatynat (Niemcy).

W dniu 29.04.2025 r. partnerzy projektu w ramach wizyty studyjnej przybyli z wizytą do naszego powiatu. Z ogromnym zainteresowaniem zwiedzali Klasztor w Mogilnie.

3. Wyeksponowanie walorów dziedzictwa kulturowego powiatu.

- Eksponowanie najcenniejszych zabytków powiatu, promowanie istniejących wartości kulturowych powiatu poprzez bazy turystyczne, szlaki turystyczne, informację turystyczną powiatu.

W grudniu 2024 roku podczas posiedzenia Rady Programowo-Naukowej ds. Szlaku Piastowskiego Pani Wicestarosta Mogileński Edyta Owsieńska oficjalnie odebrała powołanie na członka Rady. Programowo-Naukowej ds. Szlaku Piastowskiego. Rada składa się z przedstawicieli dwóch województw wielkopolski oraz kujawsko-pomorskiego. Celem Rady Programowo-Naukowej ds. Szlaku Piastowskiego jest pielęgnowanie dziedzictwa historycznego i kulturowego związanego ze Szlakiem Piastowskim oraz kształtowanie przestrzeni szlaku wraz z nadzorem merytorycznym. Szlak Piastowski w województwie kujawsko-pomorskim przebiega przez dwie historyczne krainy: Kujawy i Pałuki. Członkostwo w Radzie Programowo-Naukowej to ważny krok w kierunku rozwoju Powiatu Mogileńskiego, zacieśnienia współpracy na rzecz ochrony i promocji dziedzictwa kulturowego, budowania produktu turystycznego, promocji walorów Powiatu. Spotkania Rady Programowej prowadzone są na bieżąco.

W dniu 3 grudnia 2024 r. w Brześciu Kujawskim, odbyło się spotkanie interesariuszy Szlaku Piastowskiego tj: zarządzających obiektami, przedstawicieli samorządów, informacji turystycznych i środowiska PTTK. Celem spotkania było podsumowanie oraz ewaluacja dotychczasowych działań Szlaku i zaplanowanie kolejnych wyzwań i przedsięwzięć, zaprezentowanie planów promocji Szlaku. Odbyły się również warsztaty kreatywne. W spotkaniu uczestniczyli pracownicy Starostwa Powiatowego Pani Agata Matyjasik – Naczelnik Wydziału Funduszy Europejskich, Planowania, Rozwoju, Kultury oraz Zdrowia oraz Pani Magdalena Łukomska – pracownik Wydziału Funduszy Europejskich, Planowania, Rozwoju, Kultury oraz Zdrowia.

4. Podsumowanie

Głównym założeniem Programu Opieki Nad Zabytkami Powiatu Mogileńskiego na lata 2023-2026 jest dążenie do poprawy stanu zasobów dziedzictwa kulturowego, wyeksponowanie poszczególnych zabytków oraz podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków oraz walorów krajobrazu najcenniejszych dla Powiatu. Podejmowane działania przyczyniają się do wzrostu zainteresowania kulturą naszego regionu, a same obiekty, poprzez ich stan techniczny i wizualny, będą dawały namacalne świadectwo atrakcyjności Powiatu. Przedstawione sprawozdanie jest sprawozdaniem częściowym obejmującym okres dwóch lat. W kolejnym okresie sprawozdawczym planowana jest kontynuacja działań, w tym współpraca z regionem, podtrzymywanie tradycji regionalnych.

PRZEWODNICĄCY ZARZĄDU
[Signature]
Tomasz Krzesiński

Opracowanie:

Wydział Funduszy Europejskich, Planowania, Rozwoju, Kultury i Zdrowia
Starostwa Powiatowego w Mogilnie.